

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

4 Qualis sit irregularitas hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

Qualis sit irregularitas homicidii voluntarij.

VO queri possunt: qualis sit hæc irregularitas quoad effectus, & quoad dispensationem. Circa primum dicendum est, hanc irregularitatem habere omnes effectus supra generatim positos de irregularitate, nullum tamen habere specialem ac proprium. Prior pars certissima est, quia hæc irregularitas est omnino integra intra latitudinem huius impedimenti, imo inter omnes irregularitates penales hæc videtur maxime exaggerari in iure, & absque vlla limitatione imponi: maxime cum præter rationem delicti includat totam causam irregularitatis. Altera vero pars probatur, quia in iure nullus inuenitur effectus huic irregularitati specialiter debitus. De duobus enim esse potest aliquale dubium, scilicet, de beneficiis iam obtentis, an ipso iure amittantur per hanc irregularitatem abquequali sententia, & de incapacitate ad recipiendam nouo beneficia. De primo puncto fuerunt opiniones contrarie inter Iurisperitos: nam licet fere omnium concors sententia fuerit, non per omnem irregularitatem homicidii amitti beneficia, quoslatissimè refert Salzedo in Practica, cap. 9.4. tamen de homicidio voluntario quod animo deliberato, & premeditato sit, aliqui censuerunt oppositum, & inter eos referunt Abbas in ca. At si Clericus, de Iudiciis, n. 39. Sed neq; ibi agit de quouis homicidio voluntario, sed de qualificato: quod in aliam grauiorem speciem transit ut parricidium, &c. Neque etiam agit de hac poena, ne de alia, quæ iure incurritur: sed de degradatione quæ propter tale delictum potest à Iudice imponi. Et eodem fere modo loquitur Felinus in cap. Inquisitionis, de Accusationibus numer. 3. & 4. clarius vero asserit, propter homicidium qualificatum amitti beneficia ipso facto, argumento capit. 1. de Homicidio, in sexto. Sed ibi non est sermo in genere de quolibet homicidio qualificato, sed de illo, quod per assassinos fit: hæc autem poena ex illa ipso speciali casu non est extendenda extraxillum. Cuius argumentum euidentius est, quia in casu illius textus incurritur illa poena per solum mandatum, etiam homicidio non secuto, quod certum est non extendi ad alios casus.

Nullum ergo est ius, quod hanc priuationem ipso facto adiungat irregularitati homicidii voluntarij, etiam alias qualificati: & ideo non est cur tale effectum huic irregularitati potius, quam aliis tribuamus, argumento etiam sumpto ab speciali ex dicto capit. 1. Et ita sentiunt omnes penè Iurisperiti, ut ex Ioanne igneo refert Salcedo supra, & videri etiam possunt Felinus in capit. De quarta, de Præsumptionibus, num. 33. & Couarruias, dicta Clementina secund. part. §. 3. numero. 6. Nauarrus in capit. Si quando, de Rescriptis except. 9. & capit. 27. num. 249. Rebuffus in Practica, tit. de Modo amittendi beneficia, numer. 65. & quæ supra in genere diximus de hoc effectu. Quamuis autem hæc iure communi, & antiquo certa sint: nihilominus Maiolus dicto cap. 48. numer. 1. existimat iure nouo Concilij Tridentini sessio. 15. ca. 7. de Reformatione, dictam opinionem non habere locum, neque in foro externo, neque interno. Verba autem Concilij sunt: Qui sua voluntate homicidium perpetraverit, omni ordine, ac beneficio officio Ecclesiastico perpetuo careat. Vbi nullum est verbum, quod significet hanc penam ipso facto incurri, nisi fortasse sumatur argumentum ex verborum similitudine, nam eodem modo priuat ordine, & beneficiis: Inefficax vero est argumentum, cum quidam verba accommodantur rebus: carentia autem ordinis,

bet: ergo. Difficultas autem est in explicanda hac cooperatione, quam latius, & melius explicabimus agentes de homicidio casuali: nam frequentius irregularitas contracta ex hac cooperatione est ob indirectum, & casuale homicidium. Si ergo, qui hoc auxilium præbet, directe intendit homicidium, voluntarius homicida est, vel non, siue suis manibus, & actionibus percutiat, aut impediatur alium, ne se defendat, siue solum defendat ipsum occisorem, vel illi animum præbeat, etiam sola præsentia ad illum finem exhibita. Si autem ipse non intendit homicidium, neque etiam suis manibus inferat lethale vulnus, ordinariè non incurrit hanc irregularitatem homicidij voluntarij. Nonnulla vero distinctione opus est. Aut enim comitatur alium, vel ei assistit, quem scit intendere mortem alterius, & ad eum finem incedere, & tandem pugnat cum illo: & in eo casu secuta morte, non evitat irregularitatem is, qui præbet auxilium, vel per solam assistentiam, ut patet ex dictis iuribus, & ex dicto c. Si aut §. Clericus. An vero talis irregularitas dicenda sit homicidij voluntarij, necne, videtur quidem respectu cooperantis non esse: quia ipse non intendit homicidium, nec machinatur illud: & ideo licet alteri principaliter facienti voluntarium sit, cooperanti non videtur esse voluntarium, sed casuale. In contrarium vero est, quia homicidium voluntarium est, & hic cooperator sciens, & videns vult cooperari ad illud: ergo est voluntarius homicida: nam vnusquisq; tale delictum committit, quale est illud, ad quod vult cooperari. Item quamuis ille per se non intendat mortem alterius, tamen hic & nunc, supposita determinatione amici sui, verbi gratia, dum vult illum iuvare, & cum illo cooperari, iam vult, & intendit homicidium alterius. Quocirca si in eo casu cooperatio eo progrediatur, ut suis manibus inferat lethale vulnus, homicida voluntarius censendus est, etiam si quali coactus id fecerit, & conatus fuerit amicum auertere ab illo proposito, & non potuerit: quia totum illud est inuoluntarium secundum quid, absolute autem hic & nunc est voluntarium: & aliquid ad hoc supponitur esse talis, ut prius videatur esse principale homicidium, quam cooperatio ad illud. At vero si ipsemet non ita percussit: sed ex actione alterius secuta est mors, ipso adiuuante, comitandò, assistendo, & c. licet irregularitatem incurrat, non tamen videtur esse proprie homicidij voluntarij propter rationem factam; & quia ille neq; in intentione sua, neque in ipso vsu, vel in aliqua actione sua directe vult tale homicidium: alterutrum autem horum, est necessarium ad homicidium voluntarium. Vnde à fortiori sequitur, multo minus fore homicidium voluntarium, si huiusmodi cooperator ignoret, principalem socium criminis procedere ex intentione occidendi alium, sed vel furandi, vel adulterandi, vel certe vindicandi iniuriam, leniori tamen modo, & absq; morte, vel mutilatione: nam in his casibus nullo modo est directe volita mors ab ipso coöperante, nisi progressu, & calore rixæ ita mutetur voluntas, ut ex coöperatore fiat principalis actor, & voluntarius homicida. Quæ omnia patebunt magis ex sectionibus sequentibus, ubi etiam dicemus de non impediendæ: nam si aliquando ille hanc irregularitatem participat, non ex proprio homicidio voluntario, sed ex indirecto. Atque hæc resolutio de coöperante communis est, de quo late Maiolus lib. 5. cap. 48. §. 4. & Couarruias, dicta Clementina part. 2. §. 2.

Maiol.

Couarr.

Secl. I. An per homicidium indirecte volunt. &c. 701

dis, quæ est irregularitas, non aliter quam ipso iure incurritur. Priuatio autem beneficii utroque modo imponi potest, raro vero ipso facto imponitur: & quia rigorem continet, nunquam ita intelligitur, nisi exprimat. Tum etiam quia Concilium loquutum est sicut antiqua iura: ergo in sensu illorum loquutum est: nam si aliquid peculiare addere voluisset, expressisset. Igitur prædicta communis doctrina tam in foro interiori, quam exteriori, etiam nunc seruanda est. Vnde multi ex auctoribus citatis post Concilium Tridentinum loquuti sunt.

34. *An irregularitas hæc inhabilitet ipso iure ad beneficia in futurum.*
Atque ex his constat, quid de beneficiis in futurum obtinendis dicendum sit. Nihil enim hic speciale habemus, præter generalem doctrinam de irregularitate supra datam. Quamquam enim Maiolus supra de Concilio Tridentino aliter sentiat, re tamen vera nihil in hoc speciale disposuit. Nam præter verba citata, hæc solum habet, quæ ad hunc effectum pertineant: Nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat. In quibus etiam verbis nullum est, quod significet collationem talem ipso facto irritam esse: nam verbum, non liceat, solum prohibet illam: sola autem prohibitio non statim reddit collationem nullam, nisi aliquid amplius addatur. Ad hoc vero oportet, in congregatione Cardinalium circa hoc capit. declaratum esse, quatenus loquitur de incapacitate beneficiorum: in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones: quod à fortiori habebit locum in quacumque irregularitate, nisi ubi aliud fuerit in iure expressum. Et fundamentum est, quia pensio in rigore non est beneficium: de tali enim pensione videtur declaratio hæc intelligenda, iuxta eam, quæ de pensionibus diximus circa effectus excommunicationis. In eo vero, quod congregatio videtur nomine incapacitatis, videtur fauere opinioni Maioli. Sed non existimo in eo rigorem sumptum esse vocem illam, sed eo modo, quo simpliciter dicimus fieri non posse, quod iure non licet: vel certe loquitur de incapacitate in ordine ad futura beneficia, quæ existit non quidem ex vi illius verbi Concilij per se spectati: sed ex generali, & antiquo iure irregularitatis.

De dispensatione huius irregularitatis.

35. *Conclusio prima.*
Circā vltimum prædictum propositum quidam existimant, hanc irregularitatem esse prorsus indispensabilem, utpote iure diuino introductam. E. D. xod. 21. Paralipom. 22. & 28. Sed hoc fundamentum est falsum, ut supra ostensum est. Certum ergo est, Summum pontificem posse in illa dispensare: quod constat ex usu, & quia est impedimentum iuris humani. Deinde est certum, solum Summum Pontificem posse hanc dispensationem concedere. Quod præter iura antiqua, manifestum est ex Concilio Tridentino sess. 24. cap. 6. de Reformat. Ex quo textu duo colliguntur: vnum est, irregularitatem hanc incurri per homicidium quantumuis occultum: aliud est, quamuis alij casus occulti Episcopis ibi delegentur, hanc vero irregularitatem reseruari, ut à solo Summo Pontifice etiam in casibus occultis dari possit. Est autem illa exceptio, ut in superioribus adnotati, de homicidio cum proprietate intelligenda, ita ut mutilationem non comprehendat, etiam si omnia, quæ hactenus diximus de hac irregularitate, utriusque communia sint: quia præter supra dicta) fauorem Principis amplissime interpretamur: illa ergo exceptio ad omnem proprietatem, & rigorem verborum limitanda est, ut fauor ille, & potestas data Episcopis, quantum iuste fieri potest, extendatur: sicut etiam congregatio Cardinalium interpretata est. Possunt ergo Episcopi dispensare cum mutilatore voluntario in casu occulto: extra illum vero solus Papa potest. Quis vero sit casus occultus, & alia, quæ ad illam facultatem pertinent, superius declarata sunt.

Fr. Suarez tom. 5.

30. *Terziacomb. cluso. Conc. Tri.*
Vltimo addendum est etiam in ordine ad Summum Pontificem hanc irregularitatem esse quodammodo indispensabilem, eo modo, quo impossibile dicitur id, quod difficillime fit. Et fortasse ad hoc insinuandum Concilium Tridentinum dicto cap. 7. sess. 14. absolute dixit: Ordine perperuo careat. Itaque raro, & cum magna difficultate, & non nisi propter grauissimas causas talis dispensatio concedi debet. Et hoc etiam probat usus, & ad hoc inuat, quod hoc sit consentaneum diuinæ sapientiæ, & voluntati, quæ aliquando reuelauit non esse sibi placitum, quod huiusmodi homicidæ ad suum altare accedant: tum propter grauitatem delicti, tum quia est opus valde alienum à diuina lenitate, & misericordia erga homines, quam maxime debet reprehendere, & præ se ferre Sacerdos, cuius munus est inter Deum, & homines intercedere.

DISPUTATIO XLV.

De irregularitate contracta ex homicidio casuali.

SVB casuali homicidio comprehendimus omne illud quod priuata autoritate fit ab aliquo præter intentionem eius, & absque necessitate defensionis, & mutilationem comprehendimus cum eadem proportionem. Duobus autem modis contingit hoc homicidium casuale: primo, ut indirecte tamen voluntarium sit: secundo, quando non solum præter intentionem est, sed etiam præter voluntatem indirectam, utpote quia omnis diligentia debita adhibita est, ne ex propria actione homicidium, vel personale nocumentum proximi sequi possit: de vtraque igitur sigillatim dicendum est.

SECTIO I.

Utrum per homicidium indirecte voluntarium irregularitas contrahatur.

RESPONSO affirmans cerra est, in qua conueniunt omnes Theologi cum diuo Thom. 2. 2. q. 64. & omnes Summistæ verbo Homicidium, & verbo Irregularitas, & omnes Canonistæ, ut à fortiori patebit ex dicendis; & sumitur ex capie. Significasti. 1. & c. Directus, de Homicidio, & ex c. Clericus, cum alijs, d. 50. Et ratio est, quia in eo casu qui sic hominem occidit, est verus homicida, esto non sit perfectio modo, ut sic dicam. Nam peccatum commissum per voluntatem indirectam, eiusdem speciei est cum directe voluntario, etiam si in ea specie imperfectum sit: canones autem ad hanc poenam non requirunt culpam homicidij directam voluntate commissam, sed omnem homicidij culpam puniunt, quia omnino abhorret hoc opus in Dei ministris. Statim vero se offerebat questio, qualis culpa ad hoc sufficiat: hæc vero explicabitur melius circa aliud genus homicidij casualis.

Circā hanc igitur irregularitatem illa tria obseruanda sunt, quæ circa præcedentem suscepi declarauimus, & cum proportionem sunt applicanda: nam materia (ut ita dicam) seu fundamentum huius irregularitatis idem est, scilicet homicidium, vel mutilatio, ita ut effectus in re ipsa sequatur. Qualitas item

Non 3 irregu-